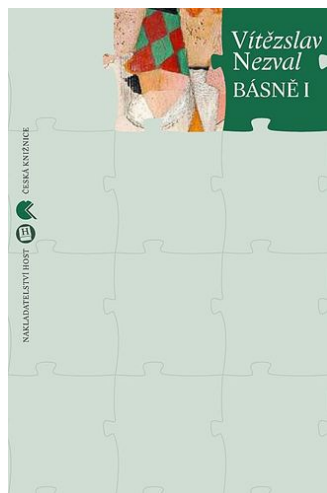

Vítězslav Nezval: Básně I.

Z komentáře Milana Blahynky k Básním I. vyplývá, že se Česká knižnice rozhodla Nezvalovy básně vydat ve třech svazcích (tvorba poetická, surrealistická a poté zbytek), o nebásnické tvorbě však mlčí. Není tedy jasné, zda má tento projekt v budoucnu nahradit celé bezmála čtyřicetisvazkové Dílo nebo jen jeho část týkající se poezie. Cenné však je, že Blahynka poutavě a zároveň erudovaně vysvětluje, proč je to potřeba.

Vítězslav Nezval: Básně I.

[Host](#)

2011

488 stran

[ukázka z knihy](#)

Edičně připravovat Nezvalovy básně je totiž úkol náročný a pro první léta jeho tvorby to platí nadvakrát. U Nezvala spolehlivě najdeme všechny komplikující záležitosti, složitosti a překážky, co si vůbec lze v editorské práci představit. Mnoho poetických sbírek a básní je například typograficky složitě vypravených, např. Abeceda, Depeše na kolečkách nebo Srdce hracích hodin by se daly nedbalostí nebo nešikovným fontem zkazit. Co šlo napodobit, bylo napodobeno, co nikoli (Pantomimu uzavírající báseň Adé v podobě parte), bylo kompenzováno reprintem. Tak byly kdysi např. Šiktancovy Heinovské noci o svou originální podobu (s ilustracemi dětí z lidické školky) ochuzeny, zde v *Básních I.* je to provedeno dobře.

Blahynka dále upozorňuje, že Nezval mnoho svých děl dost brutálním způsobem upravoval. Škrtil celé pasáže a měnil verše či rýmy např. kvůli novému ortografickému úzu). Můžeme tak číst i dosti dobře známé básně v několika variantách (třeba báseň F z Abecedy v jedné variantě opěvuje písmeno F, v druhé písmeno M a ve třetí zcela odlišné má úplně jiný obsah). Nezvalovo dílo je takového rozsahu, že si o těchto esteticky hodnotných variantách v komentáři přečteme jen málo (na rozdíl od nepoměrně menšího díla Zábranova, kam si editoři mohli dovolit zařadit různé varianty básní). Pro toto kritické vydání byla směrodatná vždy první vydání.

Básně I. jsou rozdělené na sedm částí-sbírek, počínaje samozřejmě Mahenem vyprovokovanou prvotinou *Most* (1922), kterou tak pěkně ocenil Ivan Blatný: „Už ve své prvotině Mostu jeví se Nezval samozřejmým básníkem, jehož mateřštinou je zpěv...“ Ta jediná je z období předpoetického a je následována *Pantomimou* (1924), určující sbírkou pro Jiřího Kuběnu („absolutní King Skutečné Poesie“), a oddílem *Rozdělená* (Blahynkův termín), čili oddílem obsahujícím Básně na pohlednici, Nápis na hroby, Diabolo

(všechny tři 1926) a Blížence (1927), čímž se čtenář dostává do období poetistického.

Hranice mezi tímto obdobím a obdobím postpoetickým je nejasná: stále čteme básně od poetisty, ovšem hned následující sbírka – Židovský hřbitov (1928) – se v přepracované podobě stala součástí už surrealistické (a v Básních I. tedy nepřítomné) sbírky Praha s prsty deště (1935). Básně noci (1930), Signál času (1931) a Pět prstů (1932) jsou už dílem neuvěřitelné umělecké autority pro příští generace. Dle Justla je díky Básním noci v poezii počátku třicátých let zase přítomno vědomí smrti. V očích Josefa Hiršala tato kniha zvítězila i nad Seifertovým Na vlnách TSF a Holanovým Vanutím a díky nim byl „podnícen, živen a galvanizován Nezvalem“). Např. Silvestrovskou noc překládal Josif Brodskij do ruštiny, některé starší básně i Palivec do francouzštiny (překlad je dle Cassoua „remarquable“) atd. Součástí Básní noci je i známý skvělý Edison a druhé vydání Podivuhodného kouzelníka, který přešel „do Básní noci téměř beze změn“ (ve skutečnosti Nezval vyloučil 208 veršů a 20 jich změnil). Je ovšem pochopitelné, proč jej netisknou podruhé.

Redaktorům uniklo několik překlepů, z nichž většina je nedůležitých (pár překlepů v komentáři, chybné stránkové vymezení staršího vydání Podivuhodného kouzelníka, otazníky místo čísla na jednom místě v obsahu), závažné ovšem je na exponovaném místě (název sbírky) tisknout originální „Sylvestrovskou noc“ jako „Sivetrovskou noc“. Jsem ovšem přesvědčen, že se jinak prvnímu svazku básní Vítězslava Nezvala dá dobře důvěřovat a nechat se v klidu unášet krásnými knihami, na které nikdy nepřestane být užitečné upozorňovat.